

ANTONIO HILL

DE WRAAK VAN DE HONDEN

In een stad die zijn glans heeft verloren,
vecht een man tegen de duisternis ...

Opnieuw komt Antonio Hill
sterk uit de hoek met een
geslaagd vervolg op zijn
eerste succesvolle roman
Dodelijke zomer.

SIGNATUUR NOIR

Over het boek

Het kerstseizoen is net voorbij. Barcelona is guur en winderig en zit diep in een economische recessie. Héctor Salgado wordt nog steeds geobsedeerd door Ruths verdwijning, hoewel hij inmiddels formeel van de zaak is gehaald; detective Dídac Bellver, van de afdeling Vermiste Personen, heeft het overgenomen. Dat ging niet zonder slag of stoot en de verhouding tussen de twee is verre van ontspannen en plezierig.

Veel van Salgado's aandacht gaat nu echter in een andere zaak zitten. Het hoofd Administratie van een cosmetisch bedrijf doodt zijn vrouw en kinderen alvorens zelfmoord te plegen. Al snel neemt de kwestie, die lijkt op een uit de hand gelopen geval van huiselijk geweld, complexe wendingen. Héctor Salgado en Martina Andreu worden op de zaak gezet.

Ondertussen zit agent Leire Castro zwanger thuis en besluit nog eens te gaan graven in de losse eindjes van de verdwijning van Ruth. Wat ze niet weet is dat ze daarmee iets zal onthullen wat veel verrassender, maar vooral veel gevaarlijker is dan ze zich ooit had kunnen voorstellen ...

De pers over de auteur/het boek

Lof voor *Dodelijke zomer*:

'*Dodelijke zomer* is een Spaanse policier geschoeid op Zweedse leest. Met inspecteur Salgado, zijn dramatische privéleven en zijn wat beschouwende persoonlijkheid is een basis gelegd voor een veelbelovende serie.' – *VN Detective & Thrillergids*

'Een zwarte (en sterke) misdaadroman, zoals het nieuwe Signatuur Noir-label belooft.' – *de Volkskrant*

'De dubieuze gewelddadige achtergrond van Salgado zelf – die na het in elkaar timmeren van een verdachte wegkomt met een vakantie – zorgt voor onverwachte wendingen. Dat maakt *Dodelijke zomer* een klassieke thriller, die je moeiteloos de pagina's om doet slaan.' – *Metro*

Over de auteur

Antonio Hill (1966, Barcelona) is afgestudeerd psycholoog en heeft een lange vertalerscarrière. Hij vertaalde werk van onder anderen Jonathan Safran Foer, David Sedaris en Dave Eggers. Zijn debuut *Dodelijke zomer*, in 2012 bij Signatuur Noir verschenen, was in eigen land meteen een groot succes, en werd ook hier heel goed ontvangen.

Van dezelfde auteur

Dodelijke zomer

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de romans en literaire thrillers van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl.

Antonio Hill

De wraak van de honden

Vertaald door M. Vanderzee

SIGNATUUR

2013

© Antonio Hill Gumbao, 2012
© Random House Mondadori S.A., 2012
Oorspronkelijke titel: Los buenos suicidas
Vertaald uit het Spaans door M. Vanderzee
© 2013 Uitgeverij Signatuur, Utrecht en M. Vanderzee
Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: Felicia Simion/ Trevillion Images
Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN paperback 978 90 5672 480 1
ISBN e-book 978 90 449 6999 3
NUR 305

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Voor Jan, mijn jongste kind

Proloog

EEN NORMAAL GEZIN

Lola Martínez Rueda / *De Andere Stem*

Donderdag, 9 september 2010

‘Ze waren een gelukkig stel,’ zeggen de buren. ‘Hem zag je niet veel, maar hij was altijd erg beleefd en groette je vriendelijk. Zij was misschien iets minder sociaal ... Maar voor haar dochtertje had ze alles over.’ ‘Ze hadden een erg knap dochtertje,’ vertelt de eigenaresse van een naburig café me, waar enige dagen geleden rond tien uur ’s morgens Gaspar Ródenas, zijn vrouw Susana en hun dochtertje Alba van veertien maanden aan het ontbijten waren. ‘In de weekenden kwamen ze erg vaak hier,’ voegt ze eraan toe. En zonder dat ik erom heb gevraagd, vertelt ze me dat hij gewoonlijk een espresso nam en zij koffie met melk, en hoe grappig het kleine meisje wel niet was. Onbenulligheden inderdaad. Nietszeggende details en clichématige opmerkingen, die nu – nu we weten wat er is gebeurd – een extra dimensie krijgen.

Want in de vroege ochtend van 5 september, terwijl zijn vrouw sliep, stond die ‘verlegen maar sympathieke man’ op, ging de kamer van hun dochtertje binnen, pakte een kussen en bracht haar om het leven door dat tegen haar gezicht te drukken. Wellicht is zijn vrouw, gewaarschuwd door haar moederlijk instinct, wakker geschrokken. Maar Gaspar Ródenas was toch al van plan haar te vermoorden: ze stierf even na haar dochtertje door een schot in het hart. En zoals de onverbiddelijke wet van de macho voorschrijft, sloeg hij vervolgens de hand aan zichzelf.

De namen van Susana en haar dochtertje kunnen worden toegevoegd aan een lange lijst vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van mannen die hen eigenlijk zouden moeten liefhebben, respecteren, en

zelfs beschermen, zeker als het om kinderen gaat. Vierenveertig vrouwen zijn er in de loop van dit jaar al vermoord. En als we de gruwelijke dood van dit kleine meisje erbij optellen zijn het er zelfs vijfenveertig. Toch past dit geval niet zo goed in het geijkte patroon van seksistisch geweld, dat wil zeggen, er dreigde geen scheiding en al evenmin was er aangifte van mishandeling gedaan. Ironisch genoeg, was Gaspar Ródenas dus eigenlijk geen gewelddadige man.

De autoriteiten kunnen zich dan ook voor één keer op de borst kloppen en verkondigen dat niets erop wees dat de levens van Susana en Alba gevaar liepen. En daarin hebben ze gelijk ... Maar dat maakt hun dood alleen nog maar tragischer. Want veel vrouwen kennen de bestaande veiligheidsmaatregelen – hoe schaars en gebrekkig die ook mogen zijn – om hen te beschermen tegen gewelddadige mannen. Tegen kerels die menen over hun leven en dood te kunnen beschikken, die hen uitschelden, vernederen en mishandelen. Maar hoe moeten ze zich in vredesnaam beschermen tegen de woede die deze kerels hebben opgekropt, tegen hun stille haat die plotseling in een nacht tot uitbarsting komt, en waarmee ze alles met de grond gelijkmaken?

Er bestaat een foto van Gaspar, Susana en Alba die drie weken voor de moord werd gemaakt op een strand van Menorca. Daarop is Alba bij de zee te zien met een rood schepje in haar hand en een wit petje op dat haar tegen de felle augustuszon beschermt. Achter haar zit Susana op haar knieën. Ze lacht stralend naar de camera, terwijl ze innig wordt omhelsd door haar man. Als je haar daar zo ontspannen ziet zitten, met haar ogen half dichtgeknepen vanwege de felle zon, kun je gewoon niet voorstellen dat die ogenschijnlijk lieve man haar en hun dochtertje nog geen maand later zou ombrengen.

Waarom pleegde deze man – die een vaste en goedbetaalde baan had bij een bekend cosmeticabedrijf, niet meer schulden had dan ieder ander en een blanco strafblad – deze gruwelijke moord? Wanneer is hij op het idee gekomen om een einde te maken aan het leven van zijn vrouw en zijn dochtertje? Op welk moment kreeg de waanzin hem in de greep en werd zijn kijk op de werkelijkheid dusdanig vervormd dat moord hem de enige uitweg leek?

Ook al gelooft niemand van hen echt in wat ze voortdurend herhalen, het antwoord van zijn familie, vrienden en collega's is steevast hetzelfde: Gaspar, Susana en Alba waren een normaal gezin.

Héctor

1

Voor de tweede keer in korte tijd kijkt inspecteur Héctor Salgado om, ervan overtuigd dat iemand hem observeert, maar het enige wat hij ziet zijn onbekende en onverschillige gezichten, mensen die zoals hij over de drukke Gran Via lopen en af en toe bij de kraampjes met speelgoed en cadeaus stoppen die op de trottoirs staan. Het is driekoningenavond, maar dat zou je door het zachte weer niet zeggen, hoewel veel voorbijgangers toch in dikke winterjassen lopen, sommige zelfs met handschoenen aan en dassen om, zoals in dit jaargetijde gebruikelijk is. En al doen ze alsof het echt winter is, toch ontbreekt het belangrijkste ingrediënt: de kou.

De optocht voor Driekoningen is al een tijdje voorbij en het verkeer rijdt opnieuw onder de feestverlichting door de straat. Mensen, auto's, de baklucht van churros, vermengd met zogenaamd vrolijke, maar eigenlijk idioot klinkende kerstliedjes die zonder enig pardon door luidsprekers over de voorbijgangers worden uitgestort. Klaarblijkelijk heeft niemand de moeite genomen om andere te maken en dat betekent dat het ook dit jaar weer hetzelfde – stomvervelende – liedje is. Dat is nu precies waarom ik zo'n vreselijke pesthekel aan kerst heb, denkt Héctor, het komt altijd op hetzelfde neer, terwijl wijzelf veranderen en ouder worden. Hij vindt het van een aan sadisme grenzende gevoelloosheid getuigen dat die vrolijke kerstsfeer jaar na jaar volgens een ijzeren wet uit de grond wordt gestampt om zo ons eigen verval meedogenloos te onthullen. En voor de zoveelste keer in de laatste weken wilde Héctor het liefste uit deze beklemmende feeststemming vluchten naar een boeddhistisch of puur atheïstisch land. En zijn zoon kon hem nog meer vertellen, maar volgend jaar zou alles weer precies zo worden herhaald, alsof het een mantra was.

Héctor is zo diep in gedachten verzonken dat hij niet eens merkt dat de stroom mensen, die zonet nog gelijke tred hield met de traag rijdende auto's, tot stilstand is gekomen. Hij staat nu precies voor een kraam waar plastic figuurtjes worden verkocht: indianen en cowboys, soldaten in camouflagepak die in hinderlaag liggen. Het is al jaren geleden dat hij ze gezien heeft, en hij weet nog goed dat hij ze voor Guillermo kocht toen die klein was. De verkoper is erin geslaagd een schitterende oorlogsscène uit te beelden die zo uit een film uit de jaren vijftig lijkt te komen. Hij verkoopt trouwens niet alleen plastic figuurtjes, ook de klassieke loden soldaatjes ontbreken niet: groter dan die van plastic, marcheren ze op een rij met glanzende, rode uniformen aan. Verder is er nog een groep gladators, die historisch gezien nogal uit het gareel lopen.

De verkoper, een oude man, gebaart hem dat hij de figuurtjes best mag oppakken en dat doet Héctor dan ook prompt, hoewel meer uit beleefdheid dan uit werkelijke belangstelling. Het soldaatje dat hij in zijn handen houdt voelt zachter aan dan hij dacht; het lijkt wel van vlees, en dat roept weerzin bij hem op. Opeens dringt het tot Héctor door dat de muziek is opgehouden en de mensen stilstaan. De auto's hebben hun lichten gedoofd en de enige verlichting die er nu nog is zijn de zwak knipperende lampjes waarmee de straat is versierd. Héctor sluit even zijn ogen. Wanneer hij ze weer opendoet, ziet hij dat de mensen om hem heen zich beginnen te verspreiden en stukje bij beetje in de duisternis verdwijnen. Alleen de verkoper staat nog in zijn kraam. Hij glimlacht naar hem met zijn gerimpelde gezicht en haalt plotseling ergens uit een doos een glazen bol met sneeuw erin tevoorschijn.

'Voor uw vrouw,' zegt hij. Héctor staat op het punt te zeggen dat hij die bol niet wil, dat zijn vrouw altijd een hekel heeft gehad aan glazen bollen, net zoals aan clowns. Maar als de sneeuw in de bol eenmaal is gezakt, ziet hij zichzelf in het glas weerspiegeld voor de speelgoedkraam staan.

'Papa, papa ...'

'Verdomme.'

Héctor is wakker geschrokken. Zijn zoon staat vlak voor hem. Het televisiebeeld sneeuwt. Doordat hij in een rothouding op de bank in slaap is gevallen heeft hij nu pijn in zijn nek. Zijn droom

op deze driekoningenavond was net echt.

‘Wat is er aan de hand?’

Verdomme. Wanneer je eigen zoon je uit een kwade droom wakker maakt, is het de hoogste tijd om je ontslag als vader te nemen, denkt Héctor, terwijl hij kwaaiig en met tegenzin overeind komt.

‘Ik was in slaap gevallen. En waarom ben jij zo laat nog op?’ zet hij onmiddellijk de tegenaanval in – in een idiote poging zijn vaderlijke waardigheid te herstellen –, terwijl hij ondertussen zijn pijnlijke nek masseert.

Guillermo haalt zijn schouders op zonder iets te zeggen. Net als Ruth gedaan zou hebben. Net als Ruth zo vaak had gedaan. Automatisch steekt Héctor een sigaret op. De asbak puilt uit van de peuken.

‘Maak je maar niet druk, ik val hier heus niet opnieuw in slaap. Ga naar bed. En denk eraan dat we morgen vroeg vertrekken.’

Zijn zoon knikt. Terwijl hij hem blootsvoets naar zijn kamer ziet teruglopen, denkt Héctor eraan hoe zwaar het voor hem is zonder Ruth. Guillermo is nog geen vijftien, maar soms, wanneer hij goed naar hem keek, zou hij zeggen dat hij veel ouder was. Guillermo’s vroegrijpheid baart Héctor meer zorgen dan hij wil toegeven. Hij inhaleert diep, terwijl hij gedachteloos op de knop van de afstandsbediening drukt. Hij weet al niet eens meer welke dvd hij die avond bekeken heeft. Wanneer hij de eerste beelden ziet – Jean-Paul Belmondo en Jean Seberg in zwart-wit – weet hij het meteen: *À bout de souffle*. De lievelingsfilm van Ruth. Hij heeft geen zin om die nog een keer te zien.

Ongeveer tien uur eerder staaarde Héctor naar de witte muren in de spreekkamer van de politiepsycholoog, een kamer die hij tot zijn spijt goed kent. Zoals gewoonlijk nam de knul ruim de tijd voor hij met de sessie begon, en Héctor was er nog steeds niet achter of die minuten van stilte er nu toe dienden om zijn gemoedstoestand te peilen of dat hij gewoon langzaam op gang kwam. Hoe dan ook, die ochtend, een halfjaar na zijn eerste bezoek, was hij niet bepaald in de stemming voor tijdrekken. Hij schraapte nadrukkelijk zijn keel, draaide onrustig op zijn stoel, en boog zich ten slotte naar

voren en zei: ‘Ik weet niet wat u ervan denkt, maar zouden we misschien kunnen beginnen?’

‘Maar natuurlijk,’ antwoordde de psycholoog, terwijl hij van zijn papieren opkeek zonder er verder nog iets aan toe te voegen.

Hij bleef zwijgen en keek de inspecteur met een onderzoekende blik aan. Door zijn verstrooidheid en zijn jeugdige trekken moest Héctor onwillekeurig aan een wonderkind denken, zo’n knappe kop die op zijn zesde de moeilijkste wiskundige vergelijkingen oplost, maar niet in staat is om een trap tegen een voetbal te geven zonder te vallen. Dat die indruk onjuist was wist Héctor donders goed. Want ook al leek de knul geen bal te kunnen raken, wanneer hij schoot trof hij doel. Héctor volgde de therapie – die hem in eerste instantie gewoon was opgelegd – nu dan ook vrijwillig, dat wil zeggen, eens in de veertien dagen. En een van de dingen die hij intussen geleerd had, was diep adem te halen en te ontspannen alvorens zijn verhaal te doen.

‘Het spijt me,’ zei hij, terwijl hij achteroverleunde in zijn stoel en naar een hoek van het kantoortje staaarde. ‘Mijn dag begint slecht vandaag en ik geloof niet dat het einde veel beter zal zijn.’

‘Problemen thuis?’

‘U hebt vast geen opgroeiende kinderen, niet?’ antwoordde Héctor plompverloren, maar hij besepte onmiddellijk dat zijn vraag idioot was, want zijn gespreksgenoot zou op zijn vijftiende vader moeten zijn geworden om een knul van de leeftijd van Guillermo te kunnen hebben. Héctor zweeg even om na te denken en ging vervolgens zonder veel overtuiging verder: ‘Nee, dat bedoelde ik niet. Guillermo is een goede jongen. Ik geloof dat het probleem juist is dat hij nooit problemen heeft gegeven.’

Dat was waar. En hoewel veel ouders dik tevreden zouden zijn met zo’n schijnbare gehoorzaamheid, was Héctor bezorgd over wat hij niet wist: wat er in het hoofd van zijn zoon omging was namelijk een volstrekt raadsel voor hem. Guillermo klaagde nooit, de cijfers die hij haalde waren middelmatig – niet goed maar ook niet slecht – en zijn serieuze houding kon als voorbeeld gelden voor zijn leeftijdgenoten, die veel onstuimiger en onverschilliger waren. Maar Héctor wist, of liever gezegd, vermoedde dat er eigenlijk verdriet achter het voorbeeldige gedrag van zijn zoon school. Guil-

lermo was altijd een heel rustig kind geweest en nu, in zijn puberteit, was hij in een introverte jongen veranderd wiens leven – als hij niet op school was tenminste – zich voornamelijk afspeelde tussen de vier muren van zijn kamer. Hij praatte weinig, en erg veel vrienden had hij ook al niet. Uiteindelijk, dacht Héctor, lijkt hij dus erg veel op mij.

‘En met uzelf, inspecteur, hoe gaat het met u? Hebt u nog altijd slapeloze nachten?’

Héctor twijfelde over zijn antwoord. Het was namelijk iets waarover ze nogal van mening verschilden. De psycholoog had hem al een tijd geleden aangeraden slaappillen te slikken, maar Héctor wilde dat niet. In de eerste plaats omdat hij bang was verslaafd te raken; in de tweede plaats omdat juist in de vroege uurtjes zijn brein op volle toeren draaide en hij dat voor geen goud wilde missen; in de derde plaats omdat de slaap hem naar onzeker – en niet altijd aangenaam – terrein voerde.

De psycholoog raadde Héctors gedachten.

‘U maakt het uzelf op een volkomen zinloze manier lastig, inspecteur. En zonder opzet de mensen om u heen ook.’

Héctor keek hem enigszins verbaasd aan, want het gebeurde maar zelden dat de psycholoog hem op zo’n directe manier aansprak. De knul vertrok echter geen spier.

‘U weet dat ik gelijk heb,’ zei hij vervolgens op zeer besliste toon. ‘Toen u met de therapie begon ging het om een heel andere kwestie, een kwestie die naar de achtergrond is verdrongen door de verdwijning van uw ex. Ik begrijp dat uw situatie erg moeilijk is, maar obsessies leiden nergens toe.’

‘Denkt u dat ik een obsessie heb?’

‘Dacht u van niet dan?’

Héctor glimlachte enigszins zuur.

‘En wat stelt u me voor dan? Dat ik Ruth vergeet? Dat ik accepteer dat de waarheid nooit boven tafel zal komen?’

‘Het is niet nodig dat u dat accepteert. U moet ermee leven zonder dat u elke dag tegen de wereld in opstand komt. Luistert u eens naar me, en ik vraag dit aan u in uw rol van politieagent: hoeveel zaken blijven er wel niet onopgelost voor een bepaalde tijd? Hoeveel worden er pas jaren later opgelost?’

‘U begrijpt het niet,’ antwoordde Héctor, en hij zweeg even. ‘Soms ... soms lukt het me om alles een paar uur te vergeten, wanneer ik aan het werk ben of wanneer ik ga joggen, maar daarna komt alles weer terug. Plotseling. Als een spook dat iets van me verwacht. Angstaanjagend is dat spook niet: het vraagt noch beschuldigt, maar is er gewoon. En het blijft hardnekkig in mijn buurt hangen.’

‘En wat is dat dan voor een spook?’ vroeg de psycholoog op de neutrale toon die hij altijd had, hoewel Héctor meende – of vreesde – deze keer iets achterdochtigs in zijn stem te horen.

‘Kalm, maar,’ antwoordde hij glimlachend. ‘Ik zie heus geen spoken. Het gaat alleen maar om een gevoel ...’ – hier stopte hij even om naar woorden te zoeken. ‘Wanneer je lang met iemand hebt samengeleefd, en die persoon woont niet meer bij je in huis, kun je op sommige momenten, bijvoorbeeld wanneer je na een siësta wakker wordt, het gevoel hebben dat die er nog altijd is ... Toch had ik daar geen last van toen ik van Ruth ben gescheiden. Maar later, na haar ... verdwijning plotseling wel.’

Er viel een stilte. De psycholoog noch Héctor zei een woord gedurende enige seconden, die daardoor veel langer leken te duren. De psycholoog krabbelde iets in zijn schrift, maar Héctor kon het niet lezen. Soms dacht hij dat die aantekeningen slechts een hol ritueel van de psychologenpraktijk waren: een soort symbolisch gebaar dat er alleen maar toe diende om de patiënt het gevoel te geven dat er naar hem geluisterd werd. Héctor wilde net zijn mening daarover geven, toen de psycholoog plotseling – langzaam, haast voorzichtig, en op vriendelijke toon – begon te praten.

‘Is het uzelf ook opgevallen, inspecteur?’ vroeg hij. ‘Het is voor het eerst dat u toegeeft, al is het indirect, dat Ruth dood zou kunnen zijn.’

‘Wij Argentijnen weten anders precies wat “verdwijning” betekent,’ antwoordde Héctor fel. ‘Vergeet u dat niet. Daarentegen hebben we geen enkel overtuigend bewijs dat Ruth dood is. Maar ...’

‘Maar u denkt van wel, is het niet?’

Héctor keek snel over zijn schouder alsof hij vreesde dat iemand hem afluisterde.

‘De waarheid is dat we geen flauw idee hebben van wat Ruth kan

zijn overkomen,' zei hij vervolgens op gedempte toon, alsof hij in zichzelf praatte. 'En dat is nu precies waarom ik me zo ellendig voel. Ik kan niet eens om haar huilen, want dan voel ik me een vreselijke verrader die de handdoek al bij voorbaat in de ring heeft gegoooid.' Na een diepe zucht ging hij verder: 'Het spijt me, maar de kerst heeft me geen goed gedaan. Ik dacht dat ik in mijn vrije dagen het een en ander zou kunnen uitzoeken, maar ... ik ben geen steek verder gekomen. Geen enkel spoor heb ik gevonden. Vervloekt, het is net alsof iemand haar van de aardbodem heeft gewist.'

'Ik dacht anders dat u allang van deze zaak was gehaald.'

Héctor glimlachte.

'Deze zaak zit in mijn hoofd en verdwijnt niet zomaar.'

'Weest u zo vriendelijk,' zei de psycholoog – en dat was altijd een teken dat de sessie ten einde liep – 'om u van nu af aan elke dag een tijdje te concentreren op wat u hebt in uw leven, of dat nu goed of slecht is, en niet op wat eraan ontbreekt.'

Het was bijna twee uur in de nacht en Héctor wist dat hij de slaap niet meer zou kunnen vatten. Hij pakte zijn sigaretten en zijn mobieltje en liep de trap naar het dakterras op. Daar zou hij in elk geval Guillermo niet wakker maken. De psycholoog had in drie dingen gelijk. Ten eerste, dat hij die verdomde slaappillen moest slikken, ook al vond hij dat vreselijk. Ten tweede, dat deze zaak al niet meer van hem was. En ten derde, dat hij diep in zichzelf inderdaad de overtuiging had dat Ruth dood was. En door zijn toedoen.

Het was een mooie nacht. Zo'n nacht waarop je in vrede met de wereld kon leven, als je dat zelf wilde tenminste. Héctor kon vaag de kust bij de stad zien, en iets in de lichten van de huizen en in de duistere maar kalme zee slaagde erin de vreselijke gedachten waardoor hij werd achtervolgd tot bedaren te brengen. Terwijl hij tussen de bloempotten met verdroogde planten stond, vroeg hij zich in alle eerlijkheid af wat hij in het leven had.

Guillermo. Zijn werk als inspecteur, meeslepend en frustrerend tegelijk. Een verstand dat goed leek te functioneren en een paar longen die al behoorlijk zwart moesten zijn. Carmen, zijn buurvrouw en huisbaas; zijn moeder in Spanje, zoals ze zelf zei. Dit dakterras vanwaar je de zee kon zien. Een vervelende psycholoog

die hem dit soort onzin liet denken midden in de nacht. Weinig vrienden, maar wel goede. Een enorme collectie films. Een lichaam dat in staat was om drie keer per week zes kilometer te joggen (ondanks de door de sigarettenrook verpeste longen). Wat nog meer? Nachtmerries. De herinnering aan Ruth. De herinneringen die hij met Ruth had gedeeld. De leegte die Ruth had achtergelaten in zijn leven. Dat hij niet wist wat er met haar was gebeurd, voelde als een verraad aan alles wat hij belangrijk vond: aan zijn eigen beloften, aan zijn zoon, en zelfs aan zijn werk. Wat nog meer? Deze huurwoning waarin ze hadden samengeleefd, waarin ze elkaar hadden liefgehad en waarin ze ruzie met elkaar hadden gemaakt; de woning waaruit zij was vertrokken om een nieuw leven te beginnen, en waarin hij slechts als figurant was opgetreden. Toch had ze van hem gehouden. Hadden ze van elkaar gehouden, al was het op een andere manier dan eerst. Hun band was te sterk om te kunnen breken. Héctor was net aan zijn nieuwe leven gewend geraakt toen Ruth plotseling was verdwenen, in rook was opgegaan, om hem met een schuldgevoel achter te laten, een schuldgevoel waar hij voortdurend mee streed.

Basta, zei hij in zichzelf. Dit leidt nergens toe. Ik lijk wel de hoofdrolspeler in een Franse film: een saaie veertiger met zelfmedelijden, die in een ellenlange scène vanaf een hoog klif naar de zee staart, terwijl hij door moeilijke levensvragen wordt achtervolgd, maar vervolgens als een idioot smoorverliefd wordt op een pubermeisje. En deze gedachte bracht hem zijn laatste gesprek, of liever gezegd, woordenwisseling, met zijn collega Martina Andreu in herinnering, net voor de kerst. De discussie met de onderinspecteur ging eigenlijk nergens over, maar geen van beiden was in staat geweest om ermee op te houden. Tot zij er ten slotte met een uitdagende blik uit had geflapt: 'Héctor, echt, wat jij nodig hebt is een lekkere wip!'

Voordat Héctor de sneer waarmee hij had geantwoord in gedachten kon herhalen, ging zijn mobieltje over.

2

Door de zwaailichten van de politieauto's baadde het Plaza Urquinaona in blauw licht, terwijl een paar dronken zwervers – die gewoonlijk de nacht op de banken doorbrachten en nu in hun slaap waren gestoord – verbaasd toekeken.

Nadat Héctor bij de afzetting zijn politie-insigne had laten zien, liep hij met een behoorlijk belazerd gevoel de trap naar het metrostation af. Het aantal zelfmoordenaars dat voor de metro sprong lag veel hoger dan in kranten en statistieken stond, hoewel het nu ook weer niet zo erg was als de geruchten beweerden. Volgens sommigen bestonden er zelfs zogenaamde zwarte stations, haltes waar het aantal zelfmoordenaars extreem hoger lag dan het gemiddelde. Die stations werden echter niet bekendgemaakt om te voorkomen dat er een 'run' op zou ontstaan. Intuïtief had Héctor altijd aangenomen dat het bij zulke zelfmoorden meer om een wanhoopsdaad ging dan om een weloverwogen plan. Dat je in één keer een einde kon maken aan al je problemen door een klein sprongetje te maken vanaf het perron, woog vaak zwaarder dan de natuurlijke angst voor een pijnlijke dood en voor het afschrikwekkende beeld van het eigen, uiteengereten lichaam.

In elk geval trad de politie in dergelijke gevallen voortvarend op, dat wil zeggen, het lichaam werd zo snel mogelijk geborgen en de dienstregeling hersteld. Nu echter hadden ze door het late uur meer tijd: ze konden de zelfmoord verborgen houden met het smoesje van een ongeluk of een technische storing, want 's nachts reed de metro toch niet meer. Daarom was Héctor een beetje verbaasd dat de dienstdoende agent Roger Fort midden in de nacht had gebeld om hem op de hoogte te brengen.

Dezelfde Roger Fort die hem nu bij de toegangshekjes op de tussenverdieping stond op te wachten.

‘Inspecteur, ik ben blij dat u er bent,’ zei hij, terwijl hij hem enigszins angstig aankeek. ‘Ik hoop dat ik u niet uit bed heb gebeld.’

De knul had een soort eerbiedige houding die Héctor waardeerde, maar die hem tegelijk tegenstond. In elk geval was Fort exact het tegendeel van de jonge, doortastende en zelfs een beetje brutale agent Leire Castro, die zwangerschapsverlof had. Héctor wist zeker dat zij in deze omstandigheden nooit haar chef zou hebben gebeld, omdat ze ervan overtuigd was dat ze zoiets wel alleen afkon. Het enige bezwaar dat Héctor tegen Leire kon inbrengen was dat ze vreselijk ongeduldig was en graag solistisch optrad om iedereen voor te kunnen zijn. En dat werd lang niet altijd gewaardeerd in een beroep waarin orde en discipline als synoniemen van efficiency werden beschouwd.

Maar jammer genoeg was Castro voorlopig afwezig en commissaris Savall had de uit Lleida afkomstige agent Fort in zijn team geplaatst. Zijn naam leek in elk geval precies bij zijn uiterlijk te passen: donker, een eeuwig stoppelbaardje en de robuuste lichaamsbouw van een rugbyspeler. Net als Leire was hij nog geen dertig. Ze behoorden allebei tot de nieuwe lichte agenten waarmee het korps werd overspoeld en die – in de ogen van Héctor althans – nog veel te jong waren voor dit werk. Misschien omdat hij zich op zijn drieënveertigste soms al als een ouwe kerel van zestig beschouwde.

‘Nee hoor, ik was nog op. Maar ik weet niet of ik blij moet zijn dat je me hebt gebeld.’

Fort, die zich een beetje opgelaten voelde door het antwoord, kleurde rood.

‘De stoffelijke resten zijn al geborgen en zullen nu meteen worden overgebracht, zodat de patholoog-anatoom sectie kan verrichten, zoals is voorgeschreven ...’

‘Wacht eens even,’ viel Héctor hem in de rede: hij haatte het officiële jargon waaraan Fort zich overgaf en dat vaak diende om een rookgordijn op te trekken. En hij herhaalde dan ook prompt iets wat men lang geleden tegen hem had gezegd toen hij net als politieagent was begonnen, een zinnetje dat hij toentertijd bespottelijk

had gevonden, maar dat hem nu – na alle ervaring die hij inmiddels had opgedaan – helemaal niet meer zo misplaatst leek: ‘Dit is heus geen misdaadserie als je dat soms denkt. En wat jij stoffelijke resten noemt is wel mooi een mens.’

Fort knikte en werd nog roder dan hij al was.

‘Het spijt me. Het gaat om een vrouw tussen de dertig en de veertig. We zijn haar tas nog aan het zoeken.’

‘Is ze dan met tas en al voor de metro gesprongen?’

Fort viel niet uit zijn rol van ondergeschikte en hield keurig zijn mond bij deze nogal domme opmerking van Héctor.

‘Ik wil graag dat u de videobeelden bekijkt. De bewakingscamera’s hebben een deel van het gebeurde vastgelegd.’

Héctor hoorde plotseling stemmen, die beneden van het perron kwamen.

‘Wie zijn dat daar?’

‘Twee jongens. Er zijn agenten bij hen.’

‘Jongens?’ vroeg Héctor ogenschijnlijk kalm, maar in zijn stem klonk duidelijk irritatie door. ‘Zei je me niet door de telefoon dat de zelfmoord even voor tweeën had plaatsgevonden? Nou dan heb je toch ruim de tijd gehad om hen te verhoren en naar huis te sturen, is het niet?’

‘Dat hebben we ook gedaan, maar ze zijn uit zichzelf weer teruggekomen.’

Voordat Fort de kans kreeg om de zaak verder uit te leggen kwam er een bewaker op hen af. Een man van middelbare leeftijd met dikke wallen onder zijn ogen.

‘Hoe zit het, agent, gaat u die video nu meteen bekijken of neemt u hem liever mee?’

Héctor werd nogal nijdig omdat hij er voor joker bij stond, en precies op het moment dat Fort wilde antwoorden snoerde hij hem dan ook resoluut de mond: ‘We gaan die video nu bekijken,’ zei hij korzelig. ‘Straks leg je me dat over die jongens maar uit, Fort.’

Het hokje waar de beelden van de perrons door een videocamera werden vastgelegd was klein en de lucht die er hing was om te snijden, een soort mengsel van zweet en bedomptheid.

‘Hier hebt u de video,’ zei de bewaker kortaf. ‘Maar verwacht er niet al te veel van.’

Héctor bekeek de man opnieuw. Het was een van beide: of er bestonden mensen die voor dit beroep in de wieg waren gelegd, of het beroep veranderde degenen die het uitoefenden dusdanig dat er een naadloze eenheid tussen de persoon en zijn taak ontstond. Die man met zijn bleke huid, stinkende adem, trage bewegingen en monotone stem leek in elk geval de perfecte kandidaat om daar acht uur achtereen te zitten, terwijl hij op een vaag scherm de beelden van het turbulente ondergrondse leven bekeek.

De camera was op de binnenkomende treinstellen gericht en alle drie staarden ze naar de beelden waarop de aankomst van de metro van 01.49 uur te zien was. Héctor moest onmiddellijk aan zijn nachtmerrie denken: misschien veroorzaakt door het vage, grijsachtige scherm, leken de mensen die op het perron stonden te wachten vervormde gezichten te hebben en mechanische bewegingen te maken, alsof ze zombies waren. Op het moment dat het vertreksein van de metro klonk stookte er een viertal duidelijk Zuid-Amerikaanse knullen het perron op, met baseballpetten op en slobberige spijkerbroeken en sweatshirts aan. Toen ze zagen dat de metro net voor hun neus vertrok, begonnen ze woedend tegen de al gesloten deuren te trappen, een even idiote als zinloze reactie. Op het moment dat de metro wegreed, stak een van de knullen precies voor de camera provocerend zijn vinger omhoog.

‘Ze moesten zes minuten wachten want ...’ zei de bewaker, en eindelijk klonk er iets in zijn stem door wat op tevredenheid leek.

‘Daar heb je haar, inspecteur,’ onderbrak Fort de bewaker.

Inderdaad kwam er van de andere kant van het perron een vrouw aangelopen. Het was niet goed te zien wat voor een postuur ze had, maar ze was donker, droeg een zwarte jas en hield iets in haar hand. Ze was zo ver van de camera verwijderd dat haar gezicht nauwelijks te onderscheiden was. Bovendien draaide ze voortdurend haar hoofd in de richting waar ze vandaan gekomen was.

‘Ziet u haar, inspecteur? Ze kijkt voortdurend achterom. Alsof ze door iemand wordt achtervolgd.’

Héctor zweeg en staarde geconcentreerd naar het scherm. Naar die vrouw die – volgens de klok waarop de binnenkomst van de volgende metro werd aangegeven – nog iets meer dan drie minuten te leven had.

Ze stond behoorlijk ver van de rand van het perron, en profil naar de camera. Op de voorgrond waren twee jongens van het groepje op een bank gaan zitten, of liever gezegd, gaan hangen. Héctor ontdekte nu een meisje bij hen, dat hij eerst niet had gezien. Ze droeg zwarte hotpants, schoenen met erg hoge hakken en een wit jack. Een van de jongens die naast haar stonden probeerde haar bij haar middel te grijpen, maar zij weerde hem kwaad af en zei iets waardoor de rest in lachen uitbarstte. De jongen nam een dreigende houding aan, maar dat maakte geen enkele indruk.

Héctor verloor de vrouw geen moment uit het oog. Het was overduidelijk dat ze erg onrustig was. In het begin leek het erop of ze in de richting van de jongens liep, maar toen ze hun gelach hoorde stopte ze, terwijl ze haar tas dicht tegen zich aan drukte. Hoewel er verder niemand meer het perron op was gekomen, bleef ze voortdurend achteromkijken. Misschien deed ze dat om de jongens niet te hoeven zien. Uiteindelijk begon ze naar de tas te staren die ze in haar hand had en deed een paar passen naar voren, tot aan de gele streep die het veilige gebied op het perron afbakt, misschien om zo snel mogelijk te kunnen instappen als de metro kwam.

‘Ze stond op haar mobieltje te kijken,’ merkte Fort op.

En op dat moment gebeurden er verschillende dingen tegelijk. Terwijl de metro het station binnenreed, sprongen de jongens overeind en namen het hele beeld in beslag.

‘Ze moet precies op dit moment zijn gesprongen,’ zei de bewaker, terwijl op het scherm was te zien dat de metro stopte, de deuren opengingen en op het perron de nieuwsgierigen samendromden. ‘Maar het is niet te zien of die Zuid-Amerikanen daar de hand in hebben gehad. Het is trouwens de bestuurder geweest die alarm heeft geslagen. De arme stakker.’

Merkwaardig, dacht Héctor, de bestuurder wekt meer medelijden dan die vrouw. Haar zelfmoord wordt klaarblijkelijk als een asociale daad beschouwd.

‘En zijn er geen beelden van een andere camera?’ vroeg Héctor.

De bewaker schudde zijn hoofd en antwoordde: ‘Hier bij de toegangshekken hangen ook nog camera’s om zwartrijders af te schrikken, maar daar is niemand op te zien op dat moment.’

‘Goed. Dan weten we zo genoeg,’ zei Héctor kortaf. En als Fort

de inspecteur beter had gekend, zou hij hebben geweten dat zijn toon niet veel goeds voorspelde. ‘We nemen de video mee en dan kan deze meneer naar huis.’

De bewaker knikte instemmend.

‘Mijn god, Fort,’ zei Héctor toen ze eenmaal alleen waren, ‘zeg me alsjeblieft dat je me niet helemaal hiernaartoe hebt laten komen om een video te bekijken waarop niets is te zien.’

Agent Fort zat nog maar amper twee weken in zijn team, dus probeerde Héctor zo beleefd mogelijk te blijven terwijl ze naar de toegangstrap van het perron liepen, hoewel in de gedempte toon waarop hij sprak de woede duidelijk doorklonk. Om zijn woede de baas te blijven haalde Héctor diep adem: hij wist hoe gemakkelijk hij nu door het lint zou kunnen gaan. Bovendien had de agent zo’n bedrukt gezicht dat hij medelijden met hem kreeg.

‘Goed, zo erg is het nu ook weer niet,’ zei hij. ‘We zullen het er later nog weleens rustig over hebben. Nu ik hier toch al ben, gaan we die knulletjes eens aan de tand voelen.’ En daarop liep hij snel de trap af zonder op Forts antwoord te wachten.

De twee jongens, die op de video op de bank te zien waren geweest, zaten er nog steeds. Het lijkt erop dat het lachen hun voorgoed is vergaan, dacht Héctor, toen hij ze daar zo stil zag zitten. Het feest was over. Terwijl hij naar hen toe liep, probeerde hij zijn blik van de zwarte plastic zakken af te houden die her en der op de rails lagen.

‘Controleer of ze klaar zijn en zorg ervoor dat de resten nu meteen worden overgebracht,’ zei hij, terwijl hij zich omdraaide naar Fort.

In het zwakke licht op het perron zagen de jongens er een beetje sjofel uit. Twee agenten in uniform stonden naast hen met elkaar te praten maar verloren de jongens desondanks geen moment uit het oog. Nadat de agenten hun superieur volgens de regels hadden gegroet deden ze een pas achteruit. Terwijl Héctor vlak voor de jongens ging staan, monsterde hij hen schaamteloos. Ongetwijfeld Zuid-Amerikanen, dacht hij; de ene ongeveer achttien of negentien, de andere – naar zijn uiterlijk te oordelen zijn broer – jonger dan zijn eigen zoon: dertien, hooguit veertien.

‘Nou, jongens,’ zei hij, ‘het is al erg laat, dus laten we het kort houden; we willen allemaal graag snel gaan slapen. Oké? Ik ben

inspecteur Salgado. Vertel me jullie namen, wat jullie hebben gezien en waarom jullie zijn teruggekomen, althans dat heb ik van een agent gehoord.'

'We hebben niets gezien,' zei de jongste terwijl hij zijn oudere broer schuins aankeek. 'We waren wezen stappen en op weg naar huis wilden we hier een andere metro pakken, maar hij reed net voor onze neus weg.'

'Hoe heet je?' vroeg Héctor.

'Jorge Ribera,' antwoordde de jongen. 'En dit is mijn broer Nelson.'

'Nelson, jij hebt ook niet gezien dat de vrouw voor de metro sprong?'

Zijn gezicht – met gitzwarte ogen – had een harde, achterdochtige uitdrukking.

'Nee, meneer,' antwoordde hij ten slotte kortaf, zonder Héctor ook maar even aan te kijken.

'Maar had je haar wel over het perron zien lopen?'

De jongste glimlachte.

'Nelson kijkt alleen maar naar zijn eigen meisje. Hoewel ze behoorlijk pissig op hem was ...'

Dat betekende dat hij degene was die het aan de stok had gekregen met dat meisje in het witte jack. Nelson keek zijn broer woedend aan, maar die was daar blijkbaar aan gewend want hij vertrok geen spier.

'Goed. Was er verder nog iemand op het perron?' vroeg Héctor, en hoewel hij wist dat dat niet het geval was, bleef er altijd de mogelijkheid dat er nog iemand op het laatste moment was komen aanrennen. De jongens haalden hun schouders op. Het was duidelijk dat ze volkomen in beslag genomen waren geweest door het geruzie tussen Nelson en het meisje. 'Oké. En wat hebben jullie daarna gedaan?'

'Omdat de politie ons het station uit had gezet, probeerden we zo snel mogelijk een nachtbus te nemen,' antwoordde de jongste. 'Maar toen we al bij de halte waren wilde hij per se terug.'

Zijn broer porde hem met een elleboog in de zij om hem ertoe te bewegen verder te vertellen, maar Jorge liet zijn hoofd zakken. Aan zijn loslippigheid leek opeens een einde te zijn gekomen.

‘Vertel op, dan,’ zei Nelson tegen zijn broer, maar die staaarde de andere kant op. ‘Of wil je soms dat ik het vertel?’

Jorge zuchtte diep.

‘Nou goed dan, verdomme, ik had haar op het perron gezien. Voor dat de deuren van de metro opengingen. Die had halverwege het perron een noodstop gemaakt. Toen zag ik plotseling iets op het perron liggen, en dat heb ik snel opgeraapt zonder dat iemand het zag.’

‘En wat was dat dan?’

‘Een mobieltje, inspecteur,’ antwoordde Fort, die bij hen was komen staan nadat hij de orders van Héctor had uitgevoerd. ‘Een splinternieuwe iPhone. Hier hebt u hem.’

Jorge keek met een mengsel van frustratie en begeerte naar de tas die de agent Héctor aanreikte.

‘Heb jij je broer gedwongen terug te gaan om dat ding aan ons te geven?’ vroeg hij gedachteloos, want het was overduidelijk dat dat het geval was.

‘Wij zijn geen dieven,’ antwoordde Nelson op ernstige toon. ‘Bovendien kun je je met sommige dingen maar beter niet bemoeien.’

Zijn broer vond dat echter blijkbaar onzin want hij keek hem woest aan. Héctor zag dat natuurlijk ook, en nadat hij Nelson een knipoogje had gegeven, sprak hij Jorge op zeer ernstige toon toe: ‘Zo, knul, dan zal jij toch echt even mee moeten naar het bureau. Fort, reken hem nu meteen in!’

‘Maar ... ik heb helemaal niks gedaan! U kunt mij niet zomaar ...’

‘Diefstal, wegmoffelen van bewijzen. Verzet tegen het bevoegd gezag, iets wat ik nu maar alvast zeg, want ongetwijfeld ben je dat van plan. En ... hoe oud ben je eigenlijk? Dertien? Ik weet zeker dat de kinderrechter niet graag hoort dat een jong broekie zoals jij zo laat nog aan het “stappen” is, zoals je zelf zegt.’

De knul leek zo geschrokken dat Héctor meteen stopte.

‘Tenzij ... Tenzij je broer, die heel wat verstandiger lijkt, me verzekert dat hij de verantwoordelijkheid voor je neemt. En jij me belooft dat je hem zult gehoorzamen.’

Jorge knikte op dezelfde beate manier als een herdersjongen die Maria ziet verschijnen. Nelson sloeg zijn arm om zijn schouders en gaf Héctor, zonder dat zijn broer het zag, ook een knipoogje.

‘Ik neem de verantwoordelijkheid voor hem, inspecteur.’

Het metrostation was praktisch verlaten, alleen Héctor, Fort en twee schoonmaaksters waren er nog, die – nadat ze snel een kruisje hadden geslagen – meteen aan de slag gingen en binnen de kortste keren alweer vergeten waren dat daar een verschrikkelijke zelfmoord had plaatsgevonden. Het leven gaat door, dacht Héctor ironisch. Het was toch ook wel een beetje vreemd dat alles nu op de oude voet verderging. Over een paar uur zou de metro opnieuw rijden en zou het perron weer bomvol staan met mensen, maar van die vrouw waren slechts een paar stukken overgebleven, die haastig in zwarte plastic zakken waren gestopt.

‘We hebben intussen haar tas gevonden, inspecteur,’ zei Fort. ‘De vrouw heet Sara Mahler.’

‘Een buitenlandse?’

‘Volgens haar paspoort geboren in Oostenrijk. Maar ze was geen toerist, ze woonde hier. Er zat ook een prikkkaart in haar tas. Ze werkte bij een cosmeticabedrijf, Alemany geheten.’

‘Er moet contact worden opgenomen met haar familie, maar dat kan wel tot morgen wachten. Als je op het bureau terug bent moet je rapport opmaken en de familie lokaliseren. Maar bel ze niet voor morgen, laat ze nog maar even van hun nachtrust genieten.’

Héctor was doodmoe. Hij kon zijn ogen bijna niet meer openhouden en hij had dan ook weinig trek meer om Fort de mantel uit te vegen omdat hij hem helemaal hiernaartoe had laten komen. Hij wilde meteen naar huis om rustig te slapen, zonder nachtmerries. Die verdomde slaappillen zou hij nu dan toch slikken, ook al deed hem dat – na wat hij hier had gezien – aan de dood denken, hoe pijnloos die ook mocht zijn.

‘Er is nog iets wat ik u wilde laten zien, meneer.’

‘Nou, snel dan. Ik geef je nog exact vijf minuten,’ antwoordde Héctor kortaf. Plotseling schoot het hem te binnen dat hij al over een paar uur met zijn zoon op reis zou gaan; slaappillen slikken kon hij deze keer dus wel vergeten.

Héctor liet zich op de bank zakken en stak een sigaret op.

‘Waag het niet om je bek open te trekken over dat je mij hier hebt zien roken, anders laat ik je alle hoeken van het bureau zien.’

Fort reageerde niet, maar gaf hem slechts de iPhone aan en zei: ‘Dit is het enige bericht dat erop staat. Nogal vreemd, de agenda is

helemaal leeg en er is geen enkel gegeven van een gesprek te vinden. Dus dit kan het enige zijn wat die vrouw aan het lezen was terwijl ze over het perron liep.' Héctor keek op het scherm, het was een bericht van slechts drie woorden, en er was een foto bijgevoegd.

Vergeet het niet

Toen Héctor de foto bekeek, begon het langzaam tot hem door te dringen waarom Fort hem had laten komen, waarom Nelson zijn broer had meegesleurd om dat verdomde apparaat terug te geven.

Eerst dacht hij dat het om een paar vliegers ging die in een boom waren beland; maar nadat hij het beeld eenmaal had vergroot, zag hij meteen dat dat niet het geval was. Het ging inderdaad om een boom, met lange, dikke takken. Maar wat er aan touwen aan de takken hing, waren geen vliegers, maar honden: drie morsdode, stokstijve honden.